

Izdziedās, kā kaza kāpj debesīs

11. un 12. martā ir lieliska iespēja apmeklēt ceturto Jāzepa Vītola Bērnu un jauniešu koru un vokālo ansambļu konkursu *Lai skan!*, kas veltīts komponista Jēkaba Graubiņa 130 gadu jubilejai. Mūzikas skolotāju katedras vadītājs **Edgars Vītols** norāda – šis ir vienīgais konkurss, kas reizi divos gados kopā pulcē Latvijas dziedošos bērnus

Diāna Eisaka, foto - Aivars Liepiņš

Kas Jēkaba Graubiņa skaņdarbos piņķerīgs un konkursa dalībniekiem spēš sagādāt grūtības?

Jēkabs Graubiņš rakstījis ļoti grūti, bet tajā pašā laikā ārkārtīgi interesanti un pat humorīgi. Ar ritmiskiem, sarežģītiem uzdevumiem vai ātriem un lēniem tempiem, ko korim bieži vien ir grūti izpildīt. Komponists vienkāršām latviešu tautsdziesmām pierakstījis balsis, kuras ir savdabīgas un neierastas mūsu šī brīža koru dziedāšanai, vai pat uzrakstījis notis, kas ļoti reti vokālajā mūzikā tiek izmantotas, jo tās jāizdzied ļoti, ļoti ātri. Piemēram, latviešu tautsdziesma *Viens gans nomīra*. Viņš ir ļoti spilgti parādījis, kā kaza kāpj debesīs vai dūc lielais dundurs.

Būs diriģentu balva par izteiksmīgāko interpretāciju. Diriģentiem jāizmanto kādi interesanti knifīņi?

Noteikt izteiksmīgāko interpretāciju būs žūrijas grūtais uzdevums. Ar ilustratīviem panēmieniem var skaņdarbu padarīt arvien izteiksmīgāku, jo notis ir tikai melnas bumbiņas, kas sakārtotas nošu līnijās, bet vienmēr var atrast kaut kādu tembrālo krāsu, izpildījumu, tempu, dinamiku, ātrumu, kustību, teksta izrunāšanas veidu un citas nianšes.

Kas motivē jauniešus dziedāt gados, kad nav jāgatavojas Dziesmu svētkiem?

Šis konkurss ir apliecinājums, ka arī gadā pēc Dziesmu svētkiem notiek rosība, skolu kori var parādīt savas prasmes un turpināt darboties. Motivācijas var sadalīt dažādās sfērās. Vispirms tie ir paši diriģenti, kuri apzinās, ka, gatavojoties konkursam, uzlabojas kora kvalitāte. Skolēniem vienmēr jādod impulss un mērķis, uz ko gatavoties, tad arī paši jaunieši ir ieinteresēti nākt uz mēģinājumiem. Daudziem jauniešiem reģionos šī ir brīnišķīga iespēja arī atbraukt uz Rīgu, uz Latvijas Mūzikas akadēmiju, kas pievelk mūzikas augstākās virsotnes.

Mūsdienu jaunieši neiet tur, kur nekas ne notiek. Sporta nodarbībās ar zināmu laiku ieguldījumu var gūt konkrētus panākumus. Tu trenējies, tev ir spēles, kurās jūti

– uzvari vai zaudē, ir labāk vai sliktāk. Kora dziedāšanā sacensības notiek retāk, ir labi, ja reizi gadā koru kolektīvam vai ansamblim ir iespēja uzstāties. Dziedātājiem arī vajag to gala rezultātu redzēt.

Spriežot pēc konkursa programmas, tie būs kā mūzikas svētki.

Konkurss notiek divas dienas. Simboliski, ka konkursa laikā mums ir tāda kā izaugsme. Paši pirmie uzstājas vismazākie, nākamajā dienā ir pamatskolas un vidusskolas vecuma jaunieši, un konkursa noslēguma koncertā dziedās vidusskolēni un studenti.

Tā ir brīnišķīga iespēja bez maksas dzirdēt latviešu bērnu kolektīvus vienkopus. Jāpiebilst, ka iepriekšējie trīs konkursi tika organizēti tikai mūzikas skolu un mūzikas vidusskolu kolektīviem, šis gads ir īpašs, esam paplašinājuši robežas, jo piedalīsies arī vispārīgglītojošo skolu kori, kas dzied ļoti augstā līmenī.

Mūs vēl var saukt par dziedošāko tautu, vai dziedoņi sāk sarukt?

Varam pateikt droši, ka latvieši vēl joprojām procentuāli pret iedzīvotāju skaitu ir dziedošākie, bet mums šo pēdējo 15–20 gadu laikā pasaulē ir uzradušies ārkārtīgi daudz izteiktu konkurentu. Protams, nekad mēs nevarēsīm salīdzināt Latvijas jauniešu korus ar tiem, kas atbrauc no Namībijas, Dienvidāfrikas Republikas vai Ķīnas. Tur ir tādi grandī, no kuriem mēs varam mācīties. Šobrīd Latvijā ir ļoti maz daudzskaitlīgu koru, kuros ir no 90 līdz 120 dziedātājiem, kolektīvi ir ļoti sarukuši skaita ziņā. Mums nopietni jāpievēršas kultūrizglītībai un kultūrpolitikai Latvijā. Tā dēļ, ka šobrīd mums ir mazāk jauniešu, mēs nedrīkstam visu samazināt, jo pēc tam atjaunot ir daudz grūtāk. Bērni un jaunieši ir mūsu pamats koru vokālo ansambļu dziedāšanas tradīciju turpināšanai – ja tagad mazie bērni nedziedās, nebūs arī Dziesmu svētku. ●